

венства права та мирного розв'язання суперечок і підтримує ці цінності в усьому євроатлантичному регіоні [3].

Європейський Союз «заснований на цінностях поваги людського достоїнства, свободи, демократії, рівності, правової держави й дотримання прав людини, включаючи права осіб, що належать до меншостей. Ці цінності є загальними для держав-членів у рамках суспільства, що характеризується плюралізмом, недискримінацією, терпимістю, справедливістю, солідарністю й рівністю жінок і чоловіків» [4].

Отже, підсумовуючи, можна дійти висновку, що НАТО для України є стандартом демократії, соціального захисту, рівня життя, а найголовніше – прав людини. Можна констатувати також, що курс на інтеграцію і вступ до НАТО повністю відповідає національним інтересам України. Проте однією з важливих умов є продовження політичних та соціальних реформ, що у майбутньому приведуть до досягнення європейських стандартів життя країни.

1. Власенко А. Многовекторность как неизбежность. *Власть денег*. 2005. № 5. С. 18.

2. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України шостого скликання: Постанова Верховної Ради України. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 51. С. 533.

3. Північноатлантичний договір від 2 квітня 1949 / Організація Північноатлантичного договору. 24.08.2009. URL: http://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_17120.htm.

4. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union / EUR-lex. Access to European law. URL: http://eurlex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:c382f65d-618a-4c72-9135-1e68087499fa.0006.02/DOC_1&format=PDF.

Штирхунова А.Д.,

курсант факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Поливанюк В.Д.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Співпраця з реформування галузі безпеки і оборони є надзвичайно важливою для поточної трансформації позиції України в сфері безпеки та залишається невід'ємним елементом її переходу до демократії. Після отримання незалежності в 1991 році та успадкування значної частини збройних сил Радянського Союзу, Україна перебуває у процесі створення і подальшого реформування своїх збройних сил та інших елементів структур безпеки з метою приведення їх у відповідність до нових вимог клімату безпеки, умов демократії та наявних ресурсів.

Україна звернулася до НАТО по допомогу в перетворенні великих збройних сил, створених на основі призову, на менші, професійні, більш

мобільні збройні сили, здатні задовольнити потреби безпеки країни та брати активну участь у забезпеченні європейської стабільності і безпеки. У цьому контексті пріоритетом НАТО є посилення демократичного цивільного контролю над українськими збройними силами і поліпшення їхньої оперативної сумісності зі збройними силами НАТО. Визнаючи важливість цього процесу, НАТО розширює практичну допомогу зі здійснення реформ у галузі безпеки і оборони.

Спільна робоча група з оборонної реформи Україна-НАТО (JWGDR) є головним центром співпраці з реформування галузі безпеки і оборони. Вона була створена в 1998 році під егідою Комісії Україна-НАТО для підтримки ініціатив у сферах відносин між цивільними і військовими, демократичного контролю над збройними силами, оборонного планування, політики, стратегії і концепцій національної безпеки. Усі країни – члени НАТО і Україна беруть участь у щорічних засіданнях Спільної робочої групи на вищому рівні під спільним головуванням помічника Генерального секретаря НАТО з оборонної політики і планування та заступника секретаря Ради національної безпеки і оборони України, на яких збираються високопоставлені офіційні особи з країн – членів НАТО і України.

Раз на рік JWGDR організовує неформальні консультації високого рівня з оборонної реформи і оборонної політики, в яких беруть участь міністри оборони України і держав НАТО, а також провідні експерти з питань безпеки і оборони. Спільна робоча група з оборонної реформи дає Україні можливість скористатись досвідом і знаннями країн – членів НАТО і слугує каналом надання допомоги. Вона також є інституційною основою для співпраці з міністерствами і відомствами, які беруть участь у впровадженні реформи в галузі безпеки і оборони України.

До головних аспектів співпраці увійшли допомога Україні з розробки нової концепції безпеки і військової доктрини, а також допомога в оборонному плануванні і складанні бюджету; скороченні збройних сил і конверсії; створенні сил швидкого реагування та професіоналізації збройних сил. Спільна робоча група з оборонної реформи започаткувала ряд ініціатив, спрямованих на підтримку трансформації галузі безпеки в Україні, зокрема застосування Процесу планування і оцінки збройних сил в рамках ПЗМ (PARP) на підтримку реформ в окремих секторах галузі безпеки України; надання допомоги у керуванні процесом оборонного перегляду; організацію круглих столів з Парламентом (Верховною Радою) України за участю експертів з НАТО та представників Парламентської асамблеї НАТО з тематики, присвяченої законодавчій програмі українського Парламенту; підтримку зусиль з посилення ролі цивільного персоналу в Міністерстві оборони та створення ефективної оборонної організації; організацію зустрічей з гармонізації двосторонньої допомоги Україні та різноманітних форм співпраці з українською Прикордонною службою, Міністерством внутрішніх справ і Міністерством з надзвичайних ситуацій.

Отже, її діяльність не обмежується збройними силами або Міністерством оборони. Вона спрямована на підтримку реформ в усіх

інституціях галузі безпеки. Реформувати галузь безпеки і оборони Україні допомагає також участь у Партнерстві заради миру і Процесі планування та оцінки збройних сил в рамках ПЗМ, які дають можливість розробити спільні цілі розбудови таких структур і засобів збройних сил, які допомогли б Україні досягти оперативної сумісності з Альянсом. Участь України в інших заходах ПЗМ у рамках її Індивідуальної програми партнерства залишається стабільною і очікується, що в 2005 році вона візьме участь у 400 заходах, зокрема в мовній підготовці, військових навчаннях і опрацюванні оперативних концепцій.

Надзвичайно суттєва допомога у виконанні проектів з демілітаризації надається через Цільовий фонд ПЗМ, який дозволяє окремим країнам – членам Альянсу об'єднувати свої добровільні фінансові внески і таким чином посилювати колективний вплив на процес демілітаризації. Перший такий проект, за впровадження якого відповідає Агентство НАТО з технічного обслуговування і постачання (NAMSA), завершився утилізацією 400 тис. наземних мін і став першим кроком у ліквідації українських запасів майже семи мільйонів протипіхотних мін.

Провідною країною цього проекту була Канада, фінансову допомогу якій надали Угорщина, Польща і Нідерланди. Другий проект Цільового фонду ПЗМ, який полягає у знищенні 133 тис. тонн звичайних боєприпасів, 1,5 мільйона одиниць стрілецької зброї та інших озброєнь, розпочався у 2005 році. Перший трирічний етап проекту, розрахованого на 12 років, очолять Сполучені Штати. Це буде найбільший в історії проект такого типу в сфері демілітаризації.

1. Довідник НАТО. Brussels: Office of Information and Press, 2001. 608 p.
2. Воєнна доктрина України. *Народна армія*. 2004. 23 червня (№ 116). С. 3.
3. Ліпкевич С. Україна на шляху євроатлантичної військової інтеграції. *Схід (журнал)*. 2007.